

**УПУТСТВО ЗА ПРИЛАГОЂАВАЊЕ УЏБЕНИКА
У ЕЛЕКТРОНСКОЈ ФОРМИ**

Текст

Како би текстуални формат био приступачан, неопходно је следити следеће опште напомене:

- користити неки од стандардних фонтова,
- користити постојећи стандард за енковање текста у деловима документа, а уколико је могуће користити уникод (unicode) стандард,
- избегавати куцање текста само великим словима,
- обезбедити текстуални еквивалент садржајима који нису текстуални: слика, видео, звук.

Намена: све врсте сметњи

Препоручени дигитални формат записа:

- .pdf
- .txt
- .doc
- .docx
- .odf
- .xls
- .pdf

Звук

Како би звучни формат био приступачан, неопходно је следити следеће опште напомене:

- обезбедити контролу јачине звука (за наглуве особе),

- обезбедити визуелне еквиваленте за аудио сигнал (за глуве и наглуве особе),
- избегавати аутоматску репродукцију аудио или видео записа и обезбедити контролу репродукције садржаја помоћу тастатуре - функције „прмотавање унапред“, „уназад“ и „паузирање“,

- пружити кориснику могућност убацивања ознака/маркера (bookmarks).

Намена: слабовиде и слепе особе; наглуве особе; особе са дислексијом

Препоручени дигитални формат записа:

- .mp3

- .wav

Слика

Како би слика била приступачна неопходно је поштовати следеће захтеве:

- избегавати слике које не пружају никакву додатну, смислену или важну информацију везану за садржај (апстрактне слике, без јасних контура, које нису у вези са текстом),

- избегавати да се слика састоји искључиво од текстуалних информација,

- сликама додати алтернативни текст - опис који саопштава исту поруку као и визуелни материјал, навести шта је на слици приказано и избегавати описе који почињу са: „Слика...“ у алтернативном тексту,

- обезбедити алтернативни текст за сваки нетекстуални елемент,

- избегавати коришћење црвене, зелене, жуте боје и светлијих сивих тонова како би особе које не разликују боје могле да разумеју слику, графи,

- треба да се води рачуна о довољном степену контраста боја између текста и позадине,

- избегавати непотребне позадине са превише слика, облика и боја,

- избегавати хипервезе (посебно означене речи, слика или делови слика у текстовима, који су у електронском облику и представљају посредну везу ка додатним информацијама) или текст који се крије иза других објеката као што су слике,

- омогућити промену димензија слика на интернету у складу са потребама корисника.

Намена: све врсте сметњи

Препоручени дигитални формат записа:

- .jpg
- .gif
- .png

Видео

Како би видео формат био приступачан, неопходно је следити следеће опште напомене:

- корисницима који не могу приступити визуелним медијским каналима потребан је звучни опис онога што је могуће видети;
- корисницима који не могу приступити аудио-медијским каналима, потребни су затворени титлови о дијалозима и свим важним аудио информацијама;
- корисницима који не разумеју језик који се користи у видео материјалу потребно је приложити или еквивалентан текст или титлове, циљ је да титлови нису само преписане речи које се изговарају у видео материјалу, већ и кратак опис онога што се дешава;
- корисницима који не могу приступити визуелним или звучним медијским каналима потребне су скрипте о видеоматеријалу, односно титл синхронизовани са видео материјалом (титлови су алтернативни начин да се прикаже шта се у видео материјалу чује; скрипта садржи све информације представљене у видео материјалу);
- обезбедити да корисник може да контролише видео: јачина звука, паузирање видеа, функције „брзо напред“, „назад“ и „паузирање“.

Намена: глуве и наглуве особе; слабовиде особе

Препоручени дигитални формат записа:

- .mp4